Symposium om Amazons otyglade makt i dagens ekonomi och samhälle

2 december 2019
Brussels

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

Amazons ohämmade makt över dagens ekonomi och samhälle skärskådades på ett symposium, som arrangerats av UNI Global Union och Internationella fackliga samorganisationen i Bryssel den 2 december. Tidpunkten valdes för att sammanfalla med cybermåndagen. Det var den första gången som fackföreningar, tillsynsmyndigheter, klimataktivister, NGO och skatteexperter kom samman för att studera sätt att utmana Amazons marknadsmonopol och ta itu med den globala plattformens tvivelaktiga vitsord vad gäller arbetstagarrättigheter, miljön, integritet och skattesmitning.

Amazon är världens största återförsäljare och största leverantör av molntjänster. Dess krypande makt över våra vardagsliv har inga gränser. Amazon dominerar inte bara onlinemarknaden, men de flesta webbsajter och många stora onlineplattformar drivs på dess molninfrastruktur. Amazon levererar också mediatjänster genom Prime Video och Prime Music, samtidigt som dess röstassistent, Alexa, är skapad för att kommunicera med otaliga Amazonanordningar i hemmet. Allt detta ger Amazon en enorm guldgruva med data, som gör det möjligt att utöva kontroll över marknaden och manipulera vårt beteende.

SHARAN BURROW

GENERAL-SEKRETERARE (IFS)

"Rättvis konkurrens, integritet, skatter, mänskliga och arbetstagarrättigheter med föreningsfrihet och kollektivförhandlingar är inte föråldrade principer och normer.

Amazon måste splittras upp och tvingas respektera det sociala kontraktet som grund för affärsverksamhet".

CHRISTY HOFFMAN

UNI GLOBAL UNIONS GENERAL-SEKRETERARE

"Amazon har skaffat sig ett inflytande utan like, och utgör ett hot utan like. Företagets affärsseder urholkar arbetsnormer, marknader och vår miljö.

Vi säger att det är dags att sätta stopp för deras orättvisa beteende".

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

KORTFATTAT:

Amazons förfärliga arbetsvillkor och praxis driver arbetsvillkor nedåt över hela linjen. Det behövs kraftigare bestämmelser för att få bättre socialt skydd för arbetstagare. Framsteg kan uppnås genom att organisera arbetstagare, genom kollektivförhandlingar och genom att skapa strategiska allianser med andra intressenter. Allmänna opinionen är av betydelse för Amazon och ökade kunskaper om Amazons dåliga beteende kan leda till förändringar.

ABDIRAHMAN MUSE

Fackliga och arbetstagarrepresentanter gav en starkt kritisk inblick i Amazons vedervärdiga arbetsvillkor, som ödelägger arbetsnormer över hela linjen.

"Amazon omvandlar den ena näringen efter den andra. När vi talar om Amazon, talar vi därför om något som sträcker sig bortom företaget. **Vi talar om arbetets framtid",** sade Stuart Appelbaum, ordförande för Retail, Wholesale and Department Store Union (detaljhandels-, grossist- och varuhusfackförbundet).

Amazons affärsmodell pressar arbetstagare genom **brutalt, högtrycks-, farligt och t.o.m. dödligt arbete,** sade Appelbaum. Han citerade det brittiska fackförbundet GMB, som konstaterat att ambulanser kallats 600 gånger till Amazons anläggningar under de senaste tre åren. I USA har minst sju dödsfall inträffat på Amazonanläggningar under de senaste sex åren.

Arbetstagare kontrolleras och övervakas ständigt, sade Orhan Akman från Förenade tjänsteförbundet ver.di i Tyskland. **"Vi kämpar för att ändra företagets kultur, att det ska acceptera förhandlingar och facket, och uppföra sig som en normal arbetsgIvare,"** sade han.

Spanska europaparlamentsledamoten Iban Garcia del Blanco, tillade: **"Vi har vår modell att försvara: en social modell.** Inget av de stora tech företagen är europeiskt. De drar vinster ur Europa samtidigt som de främjar otrygga arbetsvillkor". Han krävde **kraftigare bestämmelser** för att ta itu med multinationella koncerner som Amazon, som inte bryr sig om socialt skydd.

Abdirahman Muse från Awood Center, en grupp som hjälper arbetstagare, organiserar migranter som arbetar på ett av Amazons lager i Minnesota, USA, som har en stor grupp invandrare från Östafrika. Arbetstagarna strejkade för att protestera mot de många skador de råkade ut för och de existerande omänskliga arbetsförhållandena. "Folk trodde vi var tokiga och att vi aldrig skulle kunna åstadkomma något. Men **vi skapade ett utrymme som är kulturellt relevant för att organisera migrantarbetare** och vi hade organisatörer som talade deras språk", sade han.

Amazons motstånd mot facket innebär att det så gott som inte finns ett enda omfattade kollektivavtal någonstans i världen för 600 000 arbetstagare. Men arbetstagare går samman – **UNI:s Amazon globala allians har nu 23 förbund från 19 länder.**

"Det går att göra motstånd mot Amazon, trots alla dess tillgångar och makt, och du kan besegra dem" sade Appelbaum, vars fackförbund drev en lyckad kampanj att stoppa Amazons andra huvudkontor i New York. "Amazon backade på grund av all negativ publicitet de fått. Amazon bryr sig om sin image".

Hans slutsats är att det är bra att skapa allianser med andra grupper för att få förändringar till stånd. "Vi kan inte enbart fokusera på specifika arbetstagarfrågor; vi måste hantera alla frågor som arbetare ställs inför i sina liv".

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

Hälften av all onlinehandelssökningar i USA börjar på Amazon, vilket innebär att många företag inte har något annat val än att sälja på Amazon om de vill ha en del av marknaden. Men Amazons ställning som detaljist och konkurrent på sin egen plattform är **en hot mot demokratin,** sade Stacy Mitchell, direktör på Institute for Local Self-Reliance (Institutet för lokal självständighet).

STACY MITCHELL

DIREKTÖR PÅ INSTITUTE FOR LOCAL SELF-RELIANCE (INSTITUTET FÖR LOKAL SJÄLVSTÄNDIGHET)

“I en demokrati är en marknad en öppen plats som styrs av offentliga bestämmelser.

Vad vi ser med Amazon är att vi inte längre har marknader, utan marknadsplatser, en privat arena där reglerna bestäms av ett enda företag, som har makt att bestämma villkoren för alla andra medverkande i den marknaden, att beskatta, reglera och t.o.m. straffa andra deltagare”.

KORTFATTAT:

Amazon kommer att växa sig större så länge som företaget är detaljhandlare på sin egen plattform. Samma intressekonflikt gäller AWS och molnet: Amazon kan kopiera och erbjuda lägre priser än programvaruutvecklare som är beroende av dess molntjänster. **Amazon måste splittras upp**, och konkurrenslagar måste uppdateras för att anpassas till globala onlineplattformar.

Meryl Halls, från Bokhandlarföreningen i Storbritannien och Irland, tog upp den orättvisa affärsbeskattningen. Bokhandeln i Storbritannien drabbas hårt av en affärsskatt, som hänger samman med fastighetspriser på affärsgator, samtidigt som Amazons lagerlokaler utanför städer betalar en bråkdel av dessa skatter. Amazons dominans inom bokförsäljning, som uppnåtts med aggressiva rabatter och affärsförluster har överförts till ljudböcker, där Amazons Audible slukat hela marknaden. Amazon har på samma sätt utvecklat Kindle för att sälja sina egna böcker och tagit upp till 90"% av e-boksmarknaden.

EU undersöker nu hur data som utvinns av marknadsplatsen utnyttjas av Amazon. Genom att analysera vilka produkter som säljs väl och till vilket pris minskar Amazon sin egen risk, sade Professor Dr Thomas Höppner, en jurist från Hausfeld LP i Tyskland. Amazon kan sedan ta sig in och slå säljaren genom att underskrida priset och kopiera, vilket tar bort andra företags incitament att vara innovativa.

Samtidigt som somliga vänder sig till konkurrenslagstiftning för att utmana Amazon har denna form av rättslig gottgörelse sina problem, då mål endast kan bevisas när kampen om marknaden redan väl vunnits.

Amazon kontrollerar genom Amazon Web Services (AWS), världens största molntjänstföretag, **den underliggande molninfrastrukturen, som ger företaget en gudalik synkraft.** AWS har över en miljon kunder, bl.a. företag som Netflix, Airbnb och Expedia.

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Amazon och klimatkrisen

4

Amazon och klimatkrisen

KORTFATTAT:

Amazon har en mångfaldig inverkan på miljön, från förpackningar och föroreningar som uppstår av miljontals leveranser, till de enorma kvantiteter energi som krävs för att driva AWS server. Arbetstagare som organiserat sig har lyckats få Amazon att åta sig att minska sitt koldioxidutsläpp och att belysa hur Amazon i allt högre grad påverkar miljön. Det räcker dock inte, mer tryck krävs av allmänheten för att få Amazon att acceptera sitt ansvar gentemot planeten.

Amazons koldioxidavtryck har skjutit i höjden, inte bara genom den dagliga verksamheten utan genom energikraven som ställs av dess enorma infrastruktur. Det beräknas att Amazons nya datacentral i Irland kommer att utnyttja fyra procent av hela landets elektricitetsalstring.

"Amazons arbetstagare bryr sig om miljön. Vi var bestörta att vårt företag står till svars för så mycket koldioxid. Vi måste ta upp det här med cheferna på företaget", sade Eliza Pan på Amazon Employees for Climate Justice (AECJ – Amazonanställda för klimaträttvisa), som organiserade en strejk med tusentals anställda, som del av de globala klimatstrejkerna.

"Klimaträttvisa handlar om mer än koldioxidavtryck. Det handlar om att ta tag i systematisk orättvisa och hela inverkan. Samma mentalitet att sätta vinst över allt annat driver Amazons val vad gäller klimatkrisen och hur de behandlar sina anställda. Vi kämpar mot samma utsugningssystem", sade Pan.

AECJ:s kampanj satte tryck på Amazon att göra eftergifter och avge ett klimatlöfte att bli koldioxidneutralt år 2040. **"Klimatförändring är åskledaren för att få teknikanställda att bli aktiva hos Amazon.** Det har lett till ett bredare engagemang för organisering av teknikanställda", sade Pan. **"Alla förändringar har inträffat tack vare att arbetstagare organiserat sig, politiskt tryck och påverkan av samhället.** Vi vill ställa Amazon till svars inifrån".

Paul Johnston var datatekniker anställd på AWS i Storbritannien: "Vi bara trodde att vi kan ta vara på oss själva, men nu ser vi vilken roll som företag som Amazon bör spela i samhället".

Han sade att många av Amazons teknikanställda är emot företagets portfölj av oljekunder, som använder AWS för att utvinna mer olja, snabbare. **"Vi är inte bara teknikanställda, vi är också medborgare".**

"Amazon abdikerar sitt ansvar till kunderna. Om kunderna inte nämner det, är de inte intresserade", sade Johnston och tillade att företaget är ytterst känsligt för vad kunderna tycker. "Varför visar de inte koldioxidavtrycket för olika utskickningsalternativ? Därför att Amazon inte vill att kunden tänker till innan de handlar".

Lögnen att teknikplattformarna är neutrala kommer så småningom att ses som en av klimatkrisens viktigaste medverkande krafter, sade journalisten Brian Merchant. Teknik har problem.

Amazon koncentrerar föroreningar i färgade samhällen och förvärrar rasojämlikheter, sade Pan, och hänvisade till dieselföroreningar från tusentals skåp- och lastbilar i områden som betjänar Amazons lagerlokaler. Samtidigt bygger Amazon allt fler datacentraler i Indien och Kina, som är mycket beroende av energi som alstras av koleldade kraftverk.

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

KORTFATTAT:

Amazon har en massiv anhopning persondata, som kan utnyttjas för enorm ekonomisk vinst. Integritetslagar måste stärkas för att skydda digitala rättigheter och öka dataskydd. En ny affärsmodell krävs, som främjar integritet genom sin utformning och som standard. Säkerhet är också en fråga för banker, säkerhetstjänster och väsentliga tjänster, som förlitar sig på AWS. Det är minst lika viktigt med integritetsrättigheter på arbetet.

Amazon har en enorm samling och anhopning av persondata, sade Ursula Pachl, från europeiska konsumentorganisationen, BEUC. **"De vet vad vi köper, de vet vad vi läser, vilken musik vi lyssnar till, vem vi är sammankopplade med och vilka samtal vi har".**

"Vi bekymrar oss om övervakningskapitalism", säger Pachl, och använder ett uttryck som uppstått för att beskriva onlineövervakning av massiva mängder persondata , som utnyttjas för att tjäna pengar.

"Allt vi gör används för att förutsäga och manipulera vårt beteende. **Vi kräver tydlighet och ansvarighet som går längre än GDPR,"** sade Pachl, med hänvisning till EU:s dataskyddsföreskrifter.

Amazon behärskar 50 procent av onlineförsäljning i USA, och de flesta webbplatser använder idag AWS molntjänster. "Det är omöjligt att blockera Amazon från vardagslivet" sade Burcu Kilic från Public Citizen. "Amazon håller en låg profil. Det finns ingen kontroll över hur mycket data de kan samla in om oss, eller hur länge de lagrar det. **Vi vill ha en omfattande, meningsfull integritetslagstiftning i USA".**

Diskussioner om integritet bör också omfatta ansvarighet, öppenhet, digitala rättigheter och dataskydd, sade Kilic. "Företag verkställer inte GDPR. Konsumenter i EU iakttas lika mycket som konsumenter i USA. **Vi behöver en ny affärsmodell.** Dessa företag ser fortfarande integritet som en efterföljansfråga snarare än ett designärende. **Vi behöver utformad integritet, som standard.** Och integritet hämmar inte innovation".

Peter Eberl, från EU-kommissionens enhet för cybersäkerhet och digital integritetspolitik, efterfrågade ökad digital oavhängighet och att molnkapacitet byggs upp i Europa. Han hävdade att det inte är protektionism utan en valfråga för konsumenter. **Molntjänster ställer säkerhets- såväl som integritetsproblem, då många banker och finansinstitutioner lagrar data i molnet.**

"Om Amazon hade dålig säkerhet skulle det påverka hela ekonomin och samhället. Intrång och hackning kan hända i den svagaste länken hos slutanvändarens anordningar", sade Eberl.

De flesta förstår inte vilken data som tas ifrån dem, eller hur det används, sade Pachl. "Konsumenter är allt mer undergivna och förstår inte vad de kan göra åt det. Trots GDPR är villkoren ytterst komplicerade, och ingen har tid att titta på dem. **Det är orealistiskt att säga att konsumenter bör informera sig själva".**

Amazons intrång i sina kunders privatliv gäller också på arbetsplatsen. Arbetstagare övervakas intensivt på Amazon. Deras prestanda bevakas av algoritmer och arbetstagare får sparken med utgång från ett automatiserat system om de inte uppfyller sina mål.

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

KORTFATTAT:

Amazon har i alla länder där företaget verkar intagit en aggressiv hållning för att undvika skatter, vilket svälter offentliga tjänster och ger företaget en orättvis fördel över små och medelstora konkurrenter, som spelar efter reglerna. Konkurrenslagstiftning är illa utrustad för att handskas med globala onlineplattformar, och det finns krav på en digital skatt i Europa. Ett enhetligt skattesystem skulle betyda att multinationella företag, som Amazon, betalar skatt på de platser där de har sin verksamhet.

I alla länder där Amazon verkar har företaget aggressivt undandragit sig från att betala skatt.

"Skatteflykt står i centrum för företagets konkurrensfördelar", sade Matthew Gardner från Institute on Taxation and Economic Policy (Institut för skatter och ekonomisk politik). "De strategier som vi konstaterat att Amazon utnyttjat i USA under de senaste tjugo åren för att undvika skatter, och rationalisera sin skatteflykt, observerar vi nu internationellt".

Evelyn Regner, socialdemokratisk europaparlamentsledamot från Österrike, fordrade en långsiktig lösning för beskattning av digitala företag som Amazon och andra. 2018 **hade Amazon en vinst på över USD 10 miljarder, men betalade noll inkomstskatt i USA.** Det uppskattas att **Amazon undvek att betala 250 miljoner euro i inkomstskatt i Europa mellan 2006 och 2014.**

"Amazon har, som digital jätte, vänt upp och ned på detaljhandelsvärlden. En bitter eftertanke är emellertid att företagets namn nu är synonymt med prisdumpning och ett enormt tryck på arbetstagare. Vidare är Amazon världsmästare när det gäller kreativ skatteplanering. Dessa siffror visar hur odugligt det globala skattesystemet är och hur illa vi behöver grundläggande reformer. Inom Europa innebär det att omedelbart införa en digital skatt och åtgärder för att stoppa den destruktiva skattekonkurrensen mellan medlemsstater".

"Det finns inget tydligare exempel på företagens missbruk än att en lagerarbetare hos Amazon betalar mer inkomstskatt än Jeff Bezos, världens rikaste man", sade Jason Ward från Centre for International Corporate Tax Accountability and Research (Centrum för internationell företagsskatteansvarighet och forskning).

T.o.m. i Polen, där Amazon har 20 000 anställda, finns det inget Amazon Polen. Dessa anläggningar tjänar den tyska marknaden.

"Vi behöver en kraftigare kollektiv röst" sade Ward. "Amazon är på defensiven och är känsligt för allmänna opinion. **Om vi vill ha en rättvis framtid kan vi inte välja att låta bli att göra någonting".**

MAYA BACACHE

STYRELSELEDAMOT, FRANSKA TILLSYNSMYNDIGHETEN FÖR ELEKTRONISK KOMMUNIKATION OCH POST

"Balansen är inte nu till förmån för kunder och användare av plattformar".

1

Ställ Amazon till svars – det första globala symposiet om Amazons ohämmade makt

2

Amazons arbetsvärld: arbetstagarrättigheter under angrepp

3

Amazons monopolmakt hotar en rättvis marknad

4

Amazon och klimatkrisen

5

Ingenstans att gömma sig: integritet och digitala rättigheter i Amazons värld

6

Betalar inte sin rättvisa andel: Amazons skatteflykt

7

Vad händer nu?

7
Vad händer nu?

Amazon har blivit för stort och för mäktigt. Företaget har trampat på arbetstagares rättigheter, krossat självständiga detaljhandelsföretag och manipulerat rättsliga kryphål för att undvika att betala skatt – samtidigt som det tjänar miljarder dollar i vinst. Amazon måste sluta exploatera arbetstagare, kunder och miljön, och börja återgälda till samhället.

Det första Amazonsymposiet krävde åtgärder att:

Splittra Amazon, och fordra en brådskande översyn av konkurrenslagstiftning för att anpassa den till globala onlineplattformar

Förbättra arbetstagarrättigheter och arbetsvillkor genom starkare samhällsskydd

Tvinga Amazon att erkänna fackföreningar och medverka i kollektivförhandlingar

Se till att Amazon betalar skatt där företaget verkar

Sätta tryck på Amazon att minska koldioxidutsläpp från e-handel och datacentraler, och sluta använda sin teknik för att stärka olje- och gasindustrin

Inrätta omfattande integritetslagar, som skyddar persondata och förhindrar övervakningskapitalism

WERNER STENGG

F.D. CHEF FÖR EU-KOMMISSIONENS ENHET FÖR E-HANDEL OCH PLATTFORMAR.

“Plattformar organiserar internet åt oss.

Rent positivt är det mycket lätt att hitta det man söker, men på den negativa sidan innebär det att plattformar får en oöverträffad makt över uppgifterna de besitter och data de samlar in, samt potentialen att använda algoritmer som påverkar resultat, och inte är av konkurrensfrämjande intresse”.